

76. MEKTUP

٧٦- ﴿الْمَكْتُوبُ السَّادِسُ وَالسَّبْعُونَ: إِلَى الْمَخْدُومِ زَادَةَ الْخَوَاجَةِ مُحَمَّدٍ مَفْعُومٍ

فِي بَيَانِ عُلُوقِ شَأْنِ الْعِلْمِ وَالْمَرْتَبَةِ الْمُقَدَّسَةِ فَوْقَهُ الْمُعَبَّرُ عَنْهَا بِالنُّورِ الصَّرِيفِ﴾

إِعْلَمَنَّ أَنَّ شَأْنَ الْعِلْمِ وَإِنْ كَانَ تَابِعًا لِشَأْنِ الْحَيَاةِ وَلَكِنَّ لِلْعِلْمِ فِي مَرْتَبَةِ حَضْرَةِ الذَّاتِ تَعَالَتْ وَتَقَدَّسَتْ بَعْدَ سُقُوطِ اعْتِبَارِ الصِّفَاتِ وَالشُّؤْنِ شَأْنٌ لَيْسَ هُوَ لِلْحَيَاةِ فَضْلًا عَنْ سَائِرِ الصِّفَاتِ وَالشُّؤْنِ وَفِي مَوْطِنِ التَّجَرُّدِ عَنْ جَمِيعِ التَّسَبُّبِ مَرْتَبَةً لَا تَجُوزُ إِطْلَاقُ غَيْرِ النُّورِ عَلَى نَفْسِهَا أَظُنُّ أَنَّ لِلْعِلْمِ أَيْضًا بَحَالًا فِيهَا لَا ذَاكَ الْعِلْمَ الَّذِي يُقَالُ لَهُ حُصُولِيًّا أَوْ حُضُورِيًّا فَإِنَّهُ مَعَ قِسْمِيَّتِهِ تَابِعٌ لِلْحَيَاةِ بَلْ هُوَ لَا كَيْفِيٌّ وَلَا مِثْلِيٌّ كَحَضْرَةِ الذَّاتِ تَعَالَتْ وَتَقَدَّسَتْ وَكُلُّهُ شُعُورٌ لَا كَيْفِيٌّ بِلَا اعْتِبَارِ الْعَالِمِ وَالْمَعْلُومِ وَفَوْقَ تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ مَرْتَبَةٌ أُخْرَى لَا بَحَالٍ فِيهَا لِلْعِلْمِ كَسَائِرِ الشُّؤْنِ لَا شَيْءَ هُنَاكَ غَيْرُ النُّورِ الَّذِي هُوَ أَصْلُ ذَلِكَ الشُّعُورِ الْأَكْيَفِيِّ وَاللَّامِثِيِّ فَإِذَا كَانَ ظِلُّ ذَلِكَ النُّورِ لَا كَيْفِيًّا وَلَا مِثْلِيًّا مَاذَا نَقُولُ مِنْ لَا كَيْفِيَّةِ الْأَصْلِ الَّذِي هُوَ غَيْرُ النُّورِ مَاذَا نَقْدِرُ أَنْ نَقُولَ وَجَمِيعِ الْكَمَالَاتِ وَجُورِيَّةِ وَإِمْكَانِيَّةِ ظِلَالِ النُّورِ وَقَائِمَةِ بِالنُّورِ وَوُجُودِ الْكُلِّ صَارَ وَجُودًا وَمَبْدَأًا لِلْآثَارِ مِنَ النُّورِ وَالْمَرْتَبَةِ الْأُولَى لَمَّا كَانَتْ فِيهِ رَاحَةٌ الْأَنْحِطَاطِ مِنْ مَرْتَبَةِ حَضْرَةِ النُّورِ الصَّرِيفِ وَالْجَامِعِ لِلشُّعُورِ هُوَ النُّورُ قَالَ الْمُخْبِرُ الصَّادِقُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ فِي حَقِّهِ إِنَّهُ تَخْلُقُ وَعَبَّرَ عَنْهُ أَحْيَانًا بِالْعَقْلِ حَيْثُ قَالَ «أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْعَقْلُ» وَأَحْيَانًا بِالنُّورِ وَقَالَ «أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ نُورِي» وَكِلَاهُمَا شَيْءٌ وَاحِدٌ فَإِنَّهُ نُورٌ وَعَقْلٌ وَشُعُورٌ وَحَيْثُ نَسَبَ النَّبِيُّ ﷺ إِلَى نَفْسِهِ وَقَالَ نُورِي يُمَكِّنُ أَنْ نَقُولَ إِنَّ هَذِهِ الْمَرْتَبَةَ هِيَ الْحَقِيقَةُ الْمُحَمَّدِيَّةُ وَالتَّعَيُّنُ الْأَوَّلُ لَا تِلْكَ الْحَقِيقَةُ وَالتَّعَيُّنُ الْأَوَّلُ الْمُتَعَارَفَانِ بَلْ لَوْ كَانَ ذَلِكَ التَّعَيُّنُ ظِلَالًا مِنْ ظِلَالِ ذَلِكَ التَّعَيُّنِ فَهُوَ أَيْضًا مُغْتَنَمٌ كَمَا أَنَّ الْمُرَادَ مِنْ هَذَا الْعَقْلِ لَيْسَ هُوَ ذَاكَ الْعَقْلُ الَّذِي قَالَ الْفَلَاسِفَةُ إِنَّهُ الصَّادِرُ الْأَوَّلُ مِنَ الْوَاجِبِ تَعَالَى بِطَرِيقِ الْإِيجَابِ وَجَعَلُوهُ مُصَدَّرًا لِمُذْهَبِ الْكَثَرَةِ. يَنْبَغِي أَنْ يُعْلَمَ أَنَّ كُلَّ مَوْطِنٍ فِيهِ تَعَيُّنٌ فِيهِ رَاحَةٌ مِنَ الْإِمْكَانِ وَمَعَهُ شُوبٌ مِنَ الْعَدَمِ الَّذِي صَارَ بَاعِثًا عَلَى تَعَيُّنِ الْوُجُودِ وَتَمَيُّزِهِ وَبَيَضَاحِهَا تَبَيُّنُ الْأَشْيَاءِ

وَصِفَاتُ الْوَاجِبِ جَلَّ شَأْنُهُ هِيَ الَّتِي عَرَضَ لَهَا التَّعَيُّنُ وَالْقَمَرُ فِيهِ مَعَ وُجُودِ قَدَمِهَا
لَيْسَتْ بِوَاجِبَةٍ لِدَوَائِهَا بَلْ وَاجِبَةٌ لِدَاتِ الْوَاجِبِ تَعَالَى وَحَاصِلُ ذَلِكَ وَجُوبُ بِالْغَيْرِ
الَّذِي هُوَ مِنْ أَقْسَامِ الْمُتَمَكِّنِ وَإِنْ كَانَ التَّحَاشِي لَارِمًا مِنْ إِطْلَاقِ لَفْظِ الْإِمْكَانِ فِي
الضِّفَاتِ الْقَدِيمَةِ لِكُونِهِ مُوَهِّمًا لِلْحُدُوثِ وَالْمُنَاسِبُ هُنَاكَ إِطْلَاقُ الْوُجُوبِ لِمَجِيئِهَا مِنْ
ذَاتِ الْوَاجِبِ تَعَالَى وَلَكِنْ لِلْإِمْكَانِ فِيهَا مَجَالٌ فِي الْحَقِيقَةِ لِعَدَمِ وَجُوبِهَا لِدَوَائِهَا بَلْ
يَغْيَرُهَا وَإِنْ لَمْ يَقُولُوا بِالْغَيْرِيَّةِ وَارَادُوا بِالْغَيْرِ الْمُسْتَطَلَّحَ وَلَكِنْ الْأَثْنِيَّةُ مُقْتَضِيَةٌ
لِلْغَيْرِيَّةِ «الْأَثْنَانِ مُتَعَايِرَانِ» قَضِيَّةٌ مُقَرَّرَةٌ مِنْ قَضَايَا أَرْبَابِ الْعُقُولِ. وَالْعَجَبُ أَنَّ الشَّيْخَ
مُحْيِي الدِّينِ بْنِ الْعَرَبِيِّ قَالَ لِلْإِثْنَيْنِ مِنَ التَّعَيِّنَاتِ تَعَيُّنًا وَجُوبِيًّا وَلِلثَلَاثَةِ إِمْكَانِيَّةً وَفِي
الْحَقِيقَةِ فِي كُلِّ التَّعَيِّنَاتِ سِمَةُ الظَّلَامَةِ وَرَائِعَةُ الْإِمْكَانِ وَإِنْ كَانَ بَيْنَ مُتَمَكِّنٍ وَمُتَمَكِّنٍ فَرْقٌ
كَثِيرٌ وَكَانَ أَحَدُهُمَا قَدِيمًا وَالْآخَرُ حَادِثًا وَلَكِنْ الْكُلُّ غَيْرُ خَارِجٍ مِنْ دَائِرَةِ الْإِمْكَانِ وَفِي
الْكُلِّ رَائِعَةٌ مِنَ الْعَدَمِ. وَإِيَّاكَ وَتَحْيَلُ الْمَرْتَبَةِ الثَّانِيَةِ الَّتِي هِيَ الثُّورُ الصَّرْفُ وَالْمُتَعَيِّنُ
بِالْإِتِّعَانِ دَائِمًا بَحْثًا وَاحِدِيَّةً مُجَرَّدَةً مِثْلَ الْآخَرِينَ فَإِنَّهُ أَيْضًا حِجَابٌ مِنَ الْحُجُبِ الثُّورَانِيَّةِ
«إِنَّ اللَّهَ سَبْعِينَ أَلْفَ حِجَابٍ مِنْ نُورٍ وَظُلْمَةٍ» وَإِنْ لَمْ يَكُنْ تَعَيُّنًا وَلَكِنَّهُ حِجَابُ
الْمَطْلُوبِ الْحَقِيقِيِّ وَإِنْ كَانَ آخِرُ الْحُجُبِ وَهُوَ تَعَالَى وَرَاءَ الْوَرَاءِ وَهَذَا الثُّورُ الصَّرْفُ
لَمَّا لَمْ يَكُنْ دَاخِلًا فِي دَائِرَةِ التَّعَيُّنِ كَانَ مُزَيَّعًا وَمُبَرَّأً مِنْ ظُلْمَةِ الْعَدَمِ ﴿وَاللَّهُ الْمَثَلُ
الْأَعْلَى﴾ وَمَثَلُ ذَلِكَ الثُّورِ كَمَثَلِ تَشَعُّعِ نُورِ الشَّمْسِ الَّذِي هُوَ حَاجِبٌ لِقَرَصِهَا انْتَشَرَ
مِنْ عَيْنِ الْقُرْصِ وَصَارَ حِجَابًا لَهَا وَفِي الْحَدِيثِ «حِجَابُ الثُّورِ» وَهَذِهِ الْمَرْتَبَةُ الْعُلْيَاءُ
فَوْقَ التَّجَلِّيَّاتِ الذَّاتِيَّةِ فَضْلًا عَنْ تَجَلِّيَّاتِ الْأَفْعَالِ وَالضِّفَاتِ فَإِنَّ التَّجَلِّيَ بِلَا شُوبِ التَّعَيُّنِ
غَيْرُ مُتَصَوِّرٍ وَهَذَا الْمَقَامُ فَوْقَ جَمِيعِ التَّجَلِّيَّاتِ وَلَكِنْ مَنَشَأُ التَّجَلِّيَّاتِ الذَّاتِيَّةِ هُوَ هَذَا
الثُّورُ الصَّرْفُ وَالتَّجَلِّيُ إِنَّمَا يَتَصَوَّرُ بِوَاسِطَتِهِ وَلَوْلَاهُ لَمَا حَصَلَ التَّجَلِّيُ وَحَقِيقَةُ الْكُفَّةِ
الرَّبَّانِيَّةِ أَظُنُّهَا حَضْرَةُ ذَلِكَ الثُّورِ الَّذِي هُوَ مَسْجُودُ الْجَمِيعِ وَأَضَلُّ جَمِيعِ التَّعَيِّنَاتِ فَإِذَا
كَانَ مَلَاذُ التَّجَلِّيَّاتِ الذَّاتِيَّةِ وَمَلَجُوهَا ذَلِكَ الثُّورُ مَاذَا يَزِيدُ فِي مَذْهِهِ كَوْنُهُ مَسْجُودًا
لِلْآخَرِينَ فَإِذَا شَرَفَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِكَمَالِ فَضْلِهِ وَعِزَّتَيْهِ عَارِفًا مِنَ الْوُفِّ بِالْوُصُولِ إِلَى

هَذِهِ الدَّوْلَةُ وَخَصَّهُ بِالْفَتَاءِ وَالْبَقَاءِ فِي هَذَا الْمَوْطِنِ يُمَكِّنُ أَنْ يَتَالَ بَقَاءَ يَهَذَا النُّورِ وَحَظًا
وَأَفْرًا مِنَ الْفَوْقِ وَفَوْقِ الْفَوْقِ وَأَنْ يَتَحَاوَرَ مِنَ النُّورِ بِالنُّورِ فَيَصِلَ إِلَى أَصْلِ النُّورِ ﴿ذَلِكَ
فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ﴾ وَهَذِهِ الْمَعَارِفُ كَمَا أَنَّهَا وَرَاءَ طَوْرِ
النَّظَرِ وَالْفِكْرِ وَرَاءَ طَوْرِ الْكَشْفِ وَالشُّهُودِ أَيْضًا وَآرَبَابِ الْكَشْفِ وَالشُّهُودِ فِي فَهْمِ
هَذِهِ الْعُلُومِ كَارَبَابِ الْعِلْمِ وَالْعَقْلِ لَا بُدَّ فِي الْإِهْتِدَاءِ إِلَى دَرْكِ هَذِهِ الْحَقَائِقِ بِمُتَابَعَةِ
الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ مِنْ نُورِ فِرَاسَةِ النُّبُوَّةِ. يَتَّبِعِي أَنْ يُعْلَمَ أَنَّ هَذَا النُّورَ حَاشَاهُ
مِنْ أَنْ تَكُونَ فِيهِ شَائِبَةٌ الْأَمْكَانِ فَيَكُونَ مُكِنَّا وَمِنْ جِنْسِ الْجَوْهَرِ وَالْعَرِضِ بَلْ هُوَ مَرْتَبَةٌ
لَا يُمَكِّنُ إِطْلَاقُ شَيْءٍ عَلَيْهَا غَيْرُ النُّورِ وَإِنْ كَانَ ذَلِكَ الْغَيْرُ وَجُوبُ الْوُجُودِ فَإِنَّ
الْوُجُوبَ دُونَهُ. تَنْبِيْهُ لَا يَتَوَهَّمُ أَحَدٌ مِنْ هَذَا الْبَيَانِ أَنْ خَرَقَ جَمِيعَ الْحُجُبِ عَنِ الذَّاتِ
تَعَالَتْ قَدْ تَحَقَّقَ فِي حَقِّ هَذَا الْعَارِيفِ لِكَوْنِ هَذَا النُّورِ آخِرَ الْحُجُبِ عَلَى مَا مَرَّ وَهُوَ
مُتَّبِعٌ لِحَدِيثِ نَقْلِهِ «إِنَّ لِلَّهِ سَبْعِينَ أَلْفَ حِجَابٍ مِنْ نُورٍ وَظُلْمَةٍ لَوْ كُشِفَتْ لَا خَرَقَتْ
سَبْحَاتٍ وَجْهَهُ مَا انْتَهَى إِلَيْهِ بَصَرُهُ مِنْ خَلْقِهِ» لِأَنَّ ثَمَّةَ تَحَقُّقٍ وَبَقَاءٍ بِالْحُجُبِ الَّتِي كُلُّ
مِنْهَا مُعَدٌّ لِلْآخِرِ لَا خَرَقَ الْحُجُبِ شَتَانٌ مَا بَيْنَهُمَا ﴿رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا
مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا﴾ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى.

❧ TÜRKÇE ANLAM I ❧

- Oğlu Hâce Muhammed Masum Hazretleri'ne yazılmıştır
- İlim şe'ninin yüksekliği, bunun üstünde bulunan ve "Katişiksız nûr makamı" denilen Mukaddes Mertebe

Bilmek gerekir ki, ilim şe'ni, her ne kadar hayat şe'nine tâbi olsa da, sıfatların ve şe'nlerin kaybolmasından sonra Zât Teâlâ ve Takaddes Hazretleri'nin mertebesinde öyle bir şe'ni vardır ki bu, hayat şe'ninde yoktur. Nerde kaldı ki diğer sıfatlarda ve şe'nlerde olsun. Bütün nisbetlerden sıyrılma makamında öyle bir mertebe vardır ki onun için "nûr"dan başka bir isim kullanmak câiz değildir. Sanıyorum bu mertebede ilmin de yeri vardır. Ancak bahsettiğimiz bu ilim husûlî ya da huzûrî denilebilecek türden değildir. Çünkü o ilmin her

iki kısmı da hayâta tâbidir. Hatta o, Hazret-i Zât Teâlâ gibi keyfiyetsiz ve misâlsizdir. O, bilen ve bilinenin itibarı olmaksızın bütünüyle keyfiyetsiz şuurdur.

Bu mertebenin üstünde bir mertebe vardır ki orada diğer şe'nler gibi ilme de yer yoktur. O makamda o keyfiyetsiz ve benzersiz şuurun aslı olan nûrdan başka bir şey yoktur. Bu nûrun gölgesi keyfiyetsiz ve benzersiz ise aslı –ki nûrun aynıdır– keyfiyetsiz olan için ne diyebiliriz? Vücûbî ya da imkânî, bütün kemâlât nûrun gölgeleridir ve o nûrla kâimdir. Her şeyin varlığı varlık ve eserlerin mebd'e'i olarak o nûrdan gelmektedir.

Birinci mertebe, sâfî nur mertebesinden gerileme kokusu taşıdığı ve şuru kuşatan da o nur olduğu için Peygamber Efendimiz (s.a.v.) onun mahluk olduğunu söylemiştir. Bir keresinde "Allah Teâlâ'nın ilk yarattığı şey akıldır"²³ buyurarak o nuru akıl olarak ifade etmiş, bir defa da "Allah Teâlâ'nın ilk yarattığı şey benim nûrumdur."²⁴ buyurarak nur lafzını kullanmıştır. İkisi de aynı şeydir. Çünkü o hem nur, hem de akıl ve şuurdur.

Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) bu nûru kendisine nisbet ederek "benim nurum" buyurmasından hareketle, bu mertebenin Hakikat-i Muhammediyye ve taayyün-i evvel olduğunu söyleyebiliriz. Ancak bunlar bilinen mânâda hakikat ve taayyün-i evvel değildir. Hatta bilinen taayyün burada sözünü ettiğimiz taayyünün gölgelerinden bir gölge bile olsa ganîmettir. Aynı şekilde bu akıldan maksat, felsefecilerin "Vâcib Teâlâ'dan zorunlu olarak ilk sâdır olan şey" diye tanımlayıp pek çok sudûrun kaynağı olarak gördükleri akıl değildir.

Bilmek gerekir ki, kendisinde taayyün bulunan her yerde imkânın kokusu vardır ve varlığın taayyününe ve temeyyüzüne sebep olan yokluk şâibesi bulaşmıştır. Nitekim her şey zıddıyla açığa çıkar. Vâcib Teâlâ'nın, kendilerinde taayyün ve temeyyüz olan sıfatları kadîm olmakla birlikte, kendi varlıkları zorunlu (vacip) değildir. Aksine varlıkları Vâcib Teâlâ'nın zâtı için vâciptirler. Bunun sonucu, mümkünün kısımlarından olan gayr ile vücûttur (başkası ile zorunluluktur). Hudûsu (sonradanlığı) çağrıştıracığından, kadîm sıfatlar için imkan lafzını kullanmaktan kaçınmak, bunun yerine Vâcib Teâlâ'nın

²³ Deylemî, El-Firdevs, Hadis No: 4; Keşfu'l-Hafâ, Hadis No: 823.

²⁴ El-Mevâhibu'l-Ledunniyye, 1/71.

zâtından gelmesi hasebiyle vücûb lafzını kullanmak gerekiyorsa da gerçekte, orada imkânın bir yeri vardır. Çünkü kadîm sıfatların vücûbu, kendileri için değil, başkası içindir. Gayriyyeti kabul etmeseler ve gayr ile, ıstılahlaşmış olan gayrı kastetseler de ikilik, gayriyyeti gerektirir. "İkilik farklılığı gerektirir" hükmü mantıkçılarca kabul edilen bir hükmüdür.

Tuhaftır ki, Şeyh Muhyiddîn İbn Arabî, taayyünlerin ikisinin vücûbî, üçüncüsünün ise imkânî olduğunu söylemiştir. Gerçekte bütün taayyünlerde gölgelik alâmeti ve imkan kokusu vardır. Her ne kadar, mümkünden mümkün fark olsa da ve biri kadîm diğeri hâdis olsa da hiçbirisi imkan dâiresinin dışına çıkmamaktadır. Hepsinde bir yoklukt kokusu vardır.

Sakin ola ki, sâfî nûr olup lâ taayyün ile müteayyin olan ikinci mertebeyi, başkaları gibi, zat-ı baht-ı vahidiyet-i mücerred mertebesi olarak hayal etmeyesin. Çünkü bu da nûrânî perdelerden bir perdedir. Allah Sübhânehû'nun karanlıktan ve nûrdan olan yetmiş bin perdesi vardır. Her ne kadar taayyün değilse de hakîkî matlûba perde olmaktadır. Perdelerin en sonuncusu olsa da böyledir. Zîrâ Mevlâ Teâlâ ötelerin ötesindedir. Bu sâfî nur, taayyün dâiresine dâhil olduğu için yokluğun zulmetinden berî ve münezzeh oldu. *"En yüce mesel (vasıflar) Allah'ındır"*²⁵

Bu nûr, güneşin yuvarlaklığının görülmesine engel olan ışığının parlaklığı gibidir ki o yuvarlaktan yayıldığı halde ona engel olmaktadır. Nitekim hadîs-i şerifte *"O'nun engeli nûrdur."* Buyurulmuştur. Bu yüce mertebe, fiil ve sıfat tecellîleri bir tarafa zâtî tecellîlerin bile üstündedir. Çünkü taayyün şâibesi olmayan tecellî düşünülemez. Bu makam bütün tecellîlerin üstündedir. Ancak, zâtî tecellîlerin kaynağı bu sâfî nûrdur. Tecellî ancak bu nûr vasıtasıyla tasavvur edilebilir. Bu nûr olmasaydı tecellî gerçekleşmezdi. Kanaatimce, Rabbânî Kâbe'nin hakîkati de her şeyin secdegâhı ve bütün taayyünlerin aslı olan bu mukaddes nûrdur.

Zâtî tecellîlerin barınağı ve sığınağı da bu nûr ise, başkalarına secdegâh olması onun övgüsüne ne katar ki?! Allah Sübhânehû, fazl u inâyetiyle binlercesinin arasından bir ârifi bu büyük devlete ulaştır-

²⁵ Nahl, 60.

makla şereflendirip bu makamdaki fenâ ve bekâ ile nimetlendirse, ârifin bu nûr ile bekâyâ ulaşıp üstlerin üstünden bolca nasiplenmesi ve bu nûru nûr ile aşarak nûrun aslına kavuşması mümkün olur. *"Bu Allah'ın bir lütfudur. Onu dilediğine verir. Allah büyük lütf sahibi-dir."* ²⁶

Bu marifetler, nazar ve fikir sınırının ötesinde olduğu gibi, keşif ve müşâhede sınırının da ötesindedir. Keşif ve müşâhede erbâbı bu ilimleri anlamakta ilim ve akıl erbâbı gibidir. Bu hakikatlerin derinliklerini anlamak için, peygamberlere tâbi olarak peygamberlik ferâsetinin nûruna ulaşmak gerekir. Hâşâ, bu nûrda imkân şâibesi bulunmaz ve mümkün sınıfına girmez. Bu nûr, cevher ve araz da değildir. Bilakis o, -varlığın vücûbu da dahil olmak üzere- kendisine nurdan başka bir şeyin kullanılamayacağı bir mertebededir. Çünkü vücûb onun altındadır.

Tenbih:

Bu açıklamadan yola çıkarak hiç kimse, bu nûr, perdelerin en sonu olduğundan dolayı bu arif için Zât Teâlâ'dan bütün perdelerin kalkmış olduğu vehmine kapılmasın. *"Allah Sübhânehû'nun karanlıktan ve nûrdan olan yetmiş bin perdesi vardır ki şayet açılırsalar yüzünün sübhaları, halkın gözüünün ulaştığı her yeri yakar"* şeklindeki hadîs-i şeriften dolayı böyle bir şey mümkün değildir.

Çünkü bu makamda tahakkuk ve bekâ, biri diğerine geçit olan perdeler ile dir. Yoksa burada perdelerin delip geçilmesi söz konusu değildir. *"Rabbimiz, bize katından bir rahmet ver ve bize şu işimizden bir çıkış yolu hazırla!"* ²⁷ Selâm hidâyete tâbi olanların üzerine olsun.

﴿ KELİME ANLAMI ﴾

76. إِلَى الْمَكْتُوبِ السَّادِسِ وَالسَّبْعُونَ ﴿ Yetmiş altıncı mektup (Kime gönderilmiştir?) 76. إِلَى الْحَوَاجَةِ مُحَمَّدٍ مَعْصُومِ MAHDUMZÂDE MAHDEMUM ZÂDE Hâce Muhammed Masum'a (Ne hakkındadır?) 76. فِي بَيَانِ غُلُوبِ شَأْنِ الْعِلْمِ İlim şe'nin yüceliğinin 76. وَالْمَرْتَبَةِ الْمُقَدَّسَةِ الْمَعْبَرِ Ve onun üzerindeki mukaddes mertebenin beyanı hakkındadır 76. بِالنُّورِ الصَّرِيفِ Sırf nur ile. 76. عَنْهَا Ki, o mertebe tabir edilir (Ne ile?) 76. ﴾

²⁶ Cuma, 4.

²⁷ Kehf, 10.

Her ne kadar tabi olsa da *وَإِنْ كَانَ تَابِعًا لِّإِلِيمِ أَنْ شَأْنُ الْعِلْمِ* Bilesin ki, *إِعْلَمَ* *فِي مَرْتَبَةِ حَضْرَةِ الذَّاتِ وَلَكِنْ لِلْعِلْمِ* Hayat şe'nine *لِشَأْنِ الْحَيَاةِ (Ne?)* *بَعْدَ سُقُوطِ اعْتِبَارِ* Yüce ve mukaddes Hazreti Zat mertebesinde *تَعَالَتْ وَتَقَدَّسَتْ* *سِفَاتِ وَالشُّؤُنِ* Sıfat ve şe'nlerin itibarı düştükten sonra *شَأْنُ* Öyle bir şanı vardır *فَضْلًا عَنْ سَائِرِ الصِّفَاتِ وَالشُّؤُنِ* Nerede *لَيْسَ هُوَ لِلْحَيَاةِ* O hayat sıfatı için yoktur *تُمْ نِسْطَلَرْدَن* Tüm nispetlerden *وَفِي مَوْطِنِ التَّحَرُّدِ عَنْ جَمِيعِ النَّسَبِ* Bir mertebe vardır ki, *لَا تَجُورُ* Caiz değildir *(Ne?)* *إِطْلَاقُ* O mertebenin *عَلَى نَفْسِهَا (Ne?)* Nurdan başka bir şey kullanmak *غَيْرِ النُّورِ* kendisine *زَانَنَدِیُورُم* Zannediyorum ki, *إِلِيمِ* ilim için de *أَيْضًا* Orada bir yer *بَحَالًا فِیْهَا* Ama şu ilim için değil *(Hangi ilim?)* *الَّذِي يُقَالُ لَهُ حُصُولِيَّا* *فَإِنَّهُ مَعَ قِسْمِيَّةِ* Hani kendisine husuli veya huzuri denilen (ilim için değil) *أَوْ حُضُورِيَّا* *بَلْ هُوَ* Bilakis bu *تَابِعٌ لِلْحَيَاةِ* Hayat şe'nine tabidir *Keyfiyetsiz ve emsalsizdir* *لَا كَيْفِيٌّ وَلَا مِثْلِيٌّ* (bahsettiğim) ilim *كَحَضْرَةِ الذَّاتِ تَعَالَتْ* *وَكُلُّهُ شُعُورٌ لَا كَيْفِيٌّ* Tıpkı yüce ve mukaddes Hazreti Zat gibi *وَتَقَدَّسَتْ* *بِلَا اعْتِبَارِ الْعَالِمِ وَالْمَعْلُومِ (Nasıl?)* Alim ve malum itibar *وَفَرَّقَ* Bu mertebenin üstünde *بِأَنَّكَ الْمَرْتَبَةِ* Başka bir *مَرْتَبَةٍ أُخْرَى* Orada ilme yer yoktur *كَسَائِرِ الشُّؤُنِ* Tıpkı diğer *شَعْنِ* gibi *لَا شَيْءَ هُنَاكَ غَيْرِ النُّورِ* Orada nurdan başka bir şey yoktur *هُوَ* *كِي،* o *أَصْلُ ذَلِكَ الشُّعُورِ الْأَكْثَفِيِّ وَالْأَمِثَلِيِّ* Şu keyfiyetsiz ve emsalsiz şuurun aslıdır *لَا كَيْفِيَّةً وَلَا مِثْلِيَّةً (Ne?)* İşte bu nurun gölgesi olunca *فَإِذَا كَانَ ظِلُّ ذَلِكَ النُّورِ* *مَادَا نَقُولُ مِنْ لَا كَيْفِيَّةٍ الْأَصْلِ* Onun keyfiyetsiz aslı *مَادَا نَقْدِرُ أَنْ نَقُولَ* *الَّذِي هُوَ عَيْنُ النُّورِ* Ki, o nurun ta kendisidir *هَوَ عَيْنُ النُّورِ* Ne demeye gücümüz yeter ki? *وَجَمِيعُ الْكَمَالَاتِ وَجُورِيَّةٍ وَإِنِّكَ كَائِنَةٌ* Oysaki tüm *وَقَائِمَةٌ بِالنُّورِ* Bu nurun gölgeleridir *ظِلَالُ النُّورِ* Ve bu *وَصَارَ وَجُودًا وَمَبْدَأًا* Ve hepsinin vücudu *وَوُجُودُ الْكُلِّ* Vücut ve

başlangıç olmuştur (Neye?) لِأَثَارٍ Eserlere (Nereden böyle olmuşlardır?) Bu
nurdan رَائِحَةُ الْأَنْحِطَاطِ Onda olunca (Ne?) لَمَّا كَانَتْ فِيهَا İlk mertebe وَالْمَرْتَبَةُ الْأُولَى
Algalma kokusu (Nereden?) التَّوْرِ الضَّرْفِ Sırf nur mertebesinden
Sadece nur هُوَ النُّورُ (Ne olunca?) Şuuru cem eden de olunca وَالْجَامِعُ لِلشُّعُورِ
Muhbir-i sadık peygamber efendimiz buyurdular عَلَيْهِ قَالَ الْمُخْبِرُ الصَّادِقُ olunca
Ona ve ehline وَالسَّلَامُ Salat-u selam olsun (Ne hakkında buyurdular?) وَعَلَى آلِهِ
O yaratılmıştır إِنَّهُ مَخْلُوقٌ O nur hakkında (buyurdular) ki: فِي حَقِّهِ وَعَبَّرَ عَنْهُ أَحْيَانًا
Zira şöyle demişlerdir: خَيْثُ قَالَ Akıl ile بِالْعَقْلِ (Ne ile?) Bazende onu tabir ettiler
Bazende nur ile (onu) وَأَحْيَانًا بِالنُّورِ Akıldır الْعَقْلُ Allah'ın ilk yarattığı أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ
Allah'ın ilk yarattığı نُوْرِي Aşağıda Ve şöyle demişlerdir: وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فَإِنَّهُ نُورٌ وَعَقْلٌ Aynı şeydir شَيْئٌ وَاحِدٌ Bunların ikisi de وَيَكِلَاهُمَا Benim nurumdur
Ve mademki nispet etti (Kim?) وَحَيْثُ تَسَبَّبَ Zira o; nur, şuur ve akıldır وَشُعُورُ
Peygamber efendimiz ﷺ Allah ona salat-u selam eylesin (Neye nispet etti?) إِلَى
Bu durumda bizim يُمَكِّنُ أَنْ نَقُولَ dedi '...nurum' Ve وَقَالَ نُورِي Kendisine Nefsine
Hakikat-i Hİى الْحَقِيقَةُ الْمُحَمَّدِيَّةُ Bu mertebe إِنَّ هَذِهِ الْمَرْتَبَةَ dememiz mümkündür ki:
Muhammediyeye لَا يَتْلِكَ الْحَقِيقَةُ وَالتَّعَيُّنُ الْأَوَّلُ Ve ilk taayyündür وَالتَّعَيُّنُ الْأَوَّلُ
Ama şu bilinen hakikat ve ilk taayyün değildir بَلْ لَوْ كَانَ ذَلِكَ التَّعَيُّنُ الْمُتَعَارَفَانِ
Bu taayyünün بُلًّا مِنْ ظِلَالٍ ذَلِكَ التَّعَيُّنِ (Ne?) Hatta şu bilinen taayyün olsa
Kısmatın bir gölge فَهوَ أَيضًا مُغْتَنِمٌ Bu dahi bir ganimetdir كَمَا أَنَّ الْمُرَادَ مِنْ هَذَا
Şu Nitekim bu akıldan kastedilen de قَالَ الْفَلَاسِفَةُ الْعَقْلُ Nitekim bu akıldan
felsefecilerin hakkında dediği akıl değildir (Ne dediği?) إِنَّهُ الصَّادِرُ الْأَوَّلُ O ilk ortaya
çıkmıştır (Kinden?) مِنَ الْوَاجِبِ تَعَالَى Vacip Teâlâ'dan (Nasıl?) بِطَرِيقِ الْاِجْتَابِ Mecburi
olarak كَثْرَةً (Neye?) لِصُدُورِ Çokluğu Ve onu kaynak kıldılar وَجَعَلُوهُ مَصْدَرَ
Taayyünün ortaya çıkmasına BİLİNME GEREKİR Kİ, تَعَيُّنِ Bilinmesi gerekir ki, أَنْ يُعْلَمَ
olan her yerde اِمْكَانَ Orada imkan kokusu vardır وَمَعَ شُبِّهِ

الَّذِي صَارَ بَاعِثًا Ve onda yokluk şaibesi vardır Ki, bu yokluk sebep olmuştur (Neye?) عَلَى تَعَيُّنِ الْوُجُودِ وَتَمَيُّزِهِ Vücudun taayyünü ve temeyyüzüne Şanı yüce وَصِفَاتُ الْوَاجِبِ جَلَّ شَأْنُهُ Eşya zıttıyla aşikar olur Taayyün ve temeyyüz kendisine هِيَ الَّتِي عَرَضَ لَهَا التَّعَيُّنُ وَالتَّمَيُّزُ Vacib'in sıfatları arız olandır لَيْسَتْ بِوَاجِبَةٍ Sıfatlar kadim olmasına rağmen فَهِيَ مَعَ وُجُودِ قِدَمِهَا Bilakis Vacip Teâlâ'nın بَلْ وَاجِبَةٌ لِذَاتِ الْوَاجِبِ تَعَالَى Lizatihi vacip değildir لِذَوَاتِهَا zatından dolayı vaciptir ذَلِكَ وَحَاصِلُ Bunun neticesi de بِالْغَيْرِ Başkasıyla وَانَّ الَّذِي هُوَ مِنْ أَقْسَامِ الْمُمَكِّنِ Ki, bu mümkünin kısımlarındandır مِنْ إِطْلَاقِ لَفْظِ (Neden?) كَانَ التَّحَاشِي لَارْمًا Kadim sıfatlarda فِي الصِّفَاتِ الْقَدِيمَةِ (Nerede?) اِلْمَكَانِ Imkan lafzı kullanmaktan (Niçin sakınmak gerekir?) لِيَكُونَهُ مُوَدِّعًا لِلْحُدُوثِ Bu sonradanlığı zannettirdiği için اِطْلَاقُ الْوُجُوبِ Vücub lafzını Orada (sıfatlarda) uygun olan اِلْمَكَانِ فِي الْحَقِيقَةِ Sıfatlar Vacib Teâlâ'nın kullanmaktır (Niçin?) وَلَكِنْ اِلْمَكَانِ فِيهَا بِحَالٍ فِي الْحَقِيقَةِ Ancak gerçekte sıfatlarda لَيْسَتْ لِذَوَاتِهَا لِغَيْرِهَا Lizatihi vacip olmadıkları için (Niçin?) وَانَّ لَمْ يَقُولُوا بِالْغَيْرِ Bilakis onların vücubu ligayrihidir وَارَادُوا بِالْغَيْرِ Ve onlar gayr ile kastetseler (alimler) gayriyete hükmetmeseler de وَلَكِنَّ الْاِثْنَيْنِ مُقْتَضِيَةً لِلْغَيْرِ Istilahi anlamdaki gayrı فَصِيَّةٌ مُقَرَّرَةٌ 'İki şey birbirinden farklıdır' sözü مُقَرَّرَةٌ Genel bir kuraldır (Neden?) مِنْ قَضَايَا اَرْبَابِ الْعُقُولِ Mantık ehlinin kurallarından قَالَ شَيْخُ الْمُتَعَالِيَيْنِ شَيْخُ الْمُتَعَالِيَيْنِ Şeyh Muhyiddin ibni Arabi وَانَّ الشَّيْخَ مُحَمَّدَ بْنَ الْعَرَبِيِّ Ne gariptir ki, الْعَرَبِيِّ Ne gariptir ki, وَانَّ الشَّيْخَ مُحَمَّدَ بْنَ الْعَرَبِيِّ İlk iki taayyün için dedi (Ne dedi?) مِنَ التَّعَيُّنَاتِ Diğer üçüne de اِلْمَكَانِ Imkani dedi وَفِي الْحَقِيقَةِ Gerçekte ise اِلْمَكَانِ Ve imkan kokusu وَرَائِعَةُ اِلْمَكَانِ Gölgecik alemeti اِلْمَكَانِ Her taayyünde اِلْمَكَانِ Her taayyünde اِلْمَكَانِ Çok فَرْقٌ كَثِيرٌ Her ne kadar mimkinden mümkün

fark olsa da أَحَدُهُمَا قَدِيمًا Ve biri kadim حَادِثًا Ve diğeri ise hâdis/sonradan olsa da وَلَكِنَّ الْكُلَّ Ancak hepsi de غَيْرُ خَارِجٍ Dışında değildir (Neyin?) رَائِحَةٌ مِنَ الْعَدَمِ Yokluktan وفى الْكُلِّ Imkan dairesinin دائِرَةُ الْإِمْكَانِ bir koku vardır وَإِيَّاكَ Sakin ola ki وَتَحْيَلُ الْمُرْتَبَةَ الثَّانِيَةَ İkinci mertebeyi düşünme أَلَيَّْ وَالْمُتَعَيَّنِينَ بِالْإِلَاحَةِİN La taayyünle taayyün edeni (Daha neyi düşünme?) وَنُورٌ الصَّرْفُ (Ne olarak düşünme?) فَإِنَّهُ أَيْضًا Tıpkı diğerleri gibi مِثْلَ الْآخَرِينَ (Kim gibi?) إِنَّ نُرَانِيَّ الْحُجُبِ النُّورَانِيَّةِ (Neden?) Zira o da bir perdedir مِنْ نُورٍ Şüphesiz Allah'ın حِجَابِ أَلْفِ سَبْعِينَ Yetmiş bin perdesi vardır (Neden?) وَإِنْ كَانَ آخِرَ وَلَكِنَّهُ حِجَابُ الْمَطْلُوبِ الْحَقِيقِيِّ Ancak o hakiki matlubun perdesidir وَرَاءَ الْوَرَاءِ اللَّهُ Teâlâ وَهُوَ تَعَالَى Ve her ne kadar son perde olsa da Ötelerin ötesindedir وَهَذَا النُّورُ الصَّرْفُ Ve bu sırf nur Dahil لَمَّا لَمْ يَكُنْ دَاخِلًا Ve bu sırf nur olmayınca (Nereye?) Taayyün dairesine مُتَرَكًّا وَمُبْرَأً فى دائِرَةِ التَّعَيُّنِ Beri ve uzak olmuştur (Neden?) En yüce كَمَثَلِ تَشَعُّعِ نُورِ الشَّمْسِ Bu nurun hali الشَّمْسِ وَمِثْلُ ذَلِكَ النُّورِ misal Allah'ındır وَتَمَثَّلَ ذَلِكَ النُّورُ ışığının parıldamasının hali gibidir وَهُوَ حَاجِبٌ Ki, o parıltı perdedir (Neye?) غُيُوبِ الْفَرْصِ Güneşin dairesel haline مِنْ عَيْنِ الْفَرْصِ (Bu nur) bizzat o daireden yayılmış لَهَا Ve ona perde olmuştur وَفِي الْحَدِيثِ Hadiste şöyle geçer فَوْقَ Onun perdesi nurdur وَلِهَذَا الْمُرْتَبَةُ الْعُلْيَا Ve bu yüce mertebe فَضْلًا عَنْ تَحْلِيَّاتِ الْأَفْعَالِ وَالْإِصْفَاتِ Zati tecellilerin üstündedir وَتَحْلِيَّاتِ الدَّائِيَةِ Zira taayyün Nerede kaldı fiil ve sıfatların tecellisi بِأَلَا شُوبِ التَّعَيُّنِ Şaibesi olmadan tecelli Düşünülemez وَهَذَا الْمَقَامُ Ve bu makam غَيْرُ مُتَصَوِّرٍ Ancak zati تَحْلِيَّاتِ الدَّائِيَةِ Tüm tecellilerin üstündedir وَكُلُّ مَنَشَأِ التَّحْلِيَّاتِ الدَّائِيَةِ Zati tecellilerin kaynağı هَذَا النُّورُ الصَّرْفُ O, bu sırf nurdur إِنَّمَا

ri ise hâdis/يُؤَسِّطُهَا Tecelli sadece onun vasıtasıyla düşünülebilir Eğer o
 ğildir (Neyin?) olmasaydı لَمَّا حَصَلَ التَّجَلِّي Tecelli olmazdı Rabbani Kâbe'nin
 الَّذِي هُوَ حَضْرَةُ ذَلِكَ النُّورِ Bu nur hazretleridir Zannediyorum ki، أَظَنُّهَا
 Yokluktan hakikati أَظَنُّهَا Zannediyorum ki، bu nur herkesin secde ettiği şey
 وَأَصْلُ جَمِيعِ التَّعَلُّمَاتِ Ve tüm Kİ، bu nur herkesin secde ettiği şey
 مَلَأَ التَّجَلِّيَّاتِ الدَّائِيَّةِ (Ne?) Sonuç olarak، olunca (Ne?) فَإِذَا كَانَ
 Zati baht وَمَلْجُوكُهُمْ Tüm zati tecellilerin dönüp vardığı yer (Ne olunca?)
 Bu nur ذَلِكَ النُّورِ Onun medh-ü senasına ne katar ki? (Ne?) كَوْنُهُ مُسْجُودًا
 مَاذَا يَزِيدُ فِي مَدْحِهِ لَمَّا أَظَنُّهَا أيضًا Onun medh-ü senasına ne katar ki?
 (Ne?) دِغَرْلَرİNİN de secde ettiği şey olması İŞTE ALLAH
 فَازِلَتِ وَفَضْلِهِ وَعَيْنَاتِهِ (Ne sebebiyle?) Diğ erlerinin de secde ettiği şey olması
 (Ne ile şereflendirdiği zaman?) فَازِلَتِ وَفَضْلِهِ وَعَيْنَاتِهِ (Ne sebebiyle?)
 Binlerce غَارِفًا مِنْ الْوُفِّ (Kimi şereflendirdiği zaman?) (Ne ile şereflendirdiği zaman?)
 Bu devlete ulaş- بِأَلْوُصُولٍ إِلَى هَذِهِ الدَّوْلَةِ (Ne ile şereflendirdiği zaman?)
 Ve onu seçkin kıldığı zaman (Ne ile?) فَانْفَاءً وَبَقَاءً Fena ve beka ile
 فِي هَذَا الْمَوْطِنِ (Ne ile?) (Ne ile?) (Ne ile?) (Ne ile?) (Ne ile?)
 Bu makamda اَنْ يَتَّحَالَ Elde etmesi mümkündür (Ne ile?) (Ne ile?)
 Bu nurla baki olmayı وَحَظًّا وَافِرًا (Ne ile?) (Ne ile?) (Ne ile?)
 Bir üst makamdan ve onun da üs- مِنْ الْفَوْقِ وَفَوْقِ الْفَوْقِ (Nereden?)
 Ve O nur ile فَاصِلٌ O nur ile (Ne ile?) (Ne ile?) (Ne ile?)
 Bu nurun aslına إِلَى أَصْلِ النُّورِ (Nereye?) (Nereye?)
 Onu dilediğine verir يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ (Nereye?) (Nereye?)
 Bu marifetler وَهَذِهِ الْمَعَارِفُ (Nereye?) (Nereye?)
 Nasıl ki، akıl ve fikir sahasının ötesindeyse وَنَاسِلٌ وَفَوْقُ الْوُجُودِ
 Keşf ve اَرْبَابُ الْكُشْفِ وَالشُّهُودِ (Nereye?) (Nereye?)
 Bu ilimleri anlamada konusunda كَارِزَابِ الْعِلْمِ (Nereye?) (Nereye?)
 Muhakkak lazımdır لَا بُدَّ فِي (Hangi konuda?) (Hangi konuda?)
 Bu hakikatleri anlamaya إِلَى دَرْكِ هَذِهِ الْحَقَائِقِ (Nereye?) (Nereye?)
 Peygamberlere tabi olarak بِمُتَابَعَةِ الْأَنْبِيَاءِ (Nereye?) (Nereye?)
 عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ (Nereye?) (Nereye?)

Onlara salat-u selam olsun (Neden lazımdır?) نُؤَبِّدُكَ مِنْ نُورِ فِرَاسَةِ النَّبُوءَةِ Bilinmesi gerekir ki, Bu nur anlayışının nurundan أَنَّ هَذَا النُّورَ حَافَاهُ أَنَّ يُعْلَمَ Kendisinde imkan şaibesinin beridir (Neden?) أَنَّ تَكُونَ فِيهِ شَائِبَةٌ أَلَامِكَايَ Ve böylece mümkün olmaktan وَمِنْ جَنَسِ الْجَوْهَرِ وَالْعَرِيسِ Bilakis o öyle bir mer-
tebedir ki, لَا يُمْكِنُ إِطْلَاقُ شَيْءٍ عَلَيْهَا Ona bir şey kullanmak mümkün olmaz (Neden başka?) وَأَنَّ كَانَ ذَلِكَ الْغَيْرُ وَجُوبُ الْوُجُودِ غَيْرُ النُّورِ Bu başkası vacibul vücud (ifadesi) dahi olsa فَإِنَّ الْوُجُوبَ دُونَهُ Zira vücup ondan altıdır.

Tembih: لَا يَتَوَهَّمُ أَحَدٌ Hiç kimse zannetmesin (Neden?) مِنْ هَذَا الْبَيَانِ Bu açıklamadan ki, عَنِ الذَّاتِ Bütün perdeleri yırtmak (Kiminden?) أَنَّ خَرَقَ جَمِيعَ الْحُجُبِ Bu arif hakkında (Niçin bu arif hakkında gerçekleşmiştir?) فِي حَقِّ هَذَا الْغَارِفِ Gerçekleşmiştir (Kim hakkında?) لِكُونِ هَذَا النُّورِ آخِرَ الْحُجُبِ Bu arif hakkında (Niçin bu arif hakkında gerçekleşmiştir?) عَلَى مَا مَرَّ Geride geçen açıklamaya göre لِحَدِيثٍ Oysaki bu imkansızdır (Neden dolayı?) وَهُوَ مُتَعَيَّنٌ Allah'ın yetmiş bin nakledilen şu hadisten dolayı لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ نَقْلُهُ Nakledilen şu hadisten dolayı لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Nurdan ve zulmetten EĞER ONLAR AÇILSAYDI لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Elbette yakardı (Ne?) لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Vechinin haşmet ve celali Tüm mahlukatını (Niçin böyle zannedilmesin?) لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Gözünün ulaştığı لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Perdelerle beka ve bütünlüşme vardır Kİ, ONLARDAN HER BİRİ لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Diğerleri için لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Aralarındaki fark çok büyüktür لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Ey Rabbimiz! بِنَا Bize ver (Nereden?) لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Bir rahmet لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Ve bize hazırla (Ne?) لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Şu işimizden لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Bir çıkış yolu لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Selam olsun (Kime?) لَوْ كُشِفَتْ نَفْسُهُ Hidayete tabi olana...